Subject : ..... تمرینات جلسه ۲۷ Date : .....

سوال ۳۷) در مدار روبرو جهت جریان را به دست آورید.

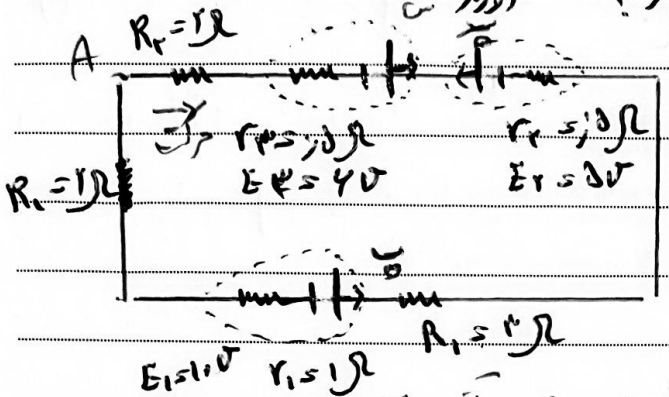

روش اول: جهت جریان را دلخواه فرض کرده و بعد از آن حرکت می‌کنیم اگر جهت جریان مثبت شد جهت فرض درست است اگر منفی شد جهت جریان فرض اشتباه است و برعکس آن را در نظر می‌گیریم

$$V_A - R_4 I - r_4 I + \mathcal{E}_3 - \mathcal{E}_2 - r_2 I - R_1 I + \mathcal{E}_1 - r_1 I - R_1 I = V_A$$

$$0 = -2I - 1I - 10 - 3I - 10I - 5 + 4 + 10I - 2I$$

$$-9I + 9 = 0 \Rightarrow I = -1A \Rightarrow I = 1A$$

یا ساعتگرد

روش دوم:

$$I = \frac{\mathcal{E} - \mathcal{E}'}{\Sigma r + \Sigma R} = \frac{16-6}{2+1+3+5+5+2} = \frac{9}{18} = 1A$$

سوال ۳۸) در مدار روبرو:

الف) آمپرسنج ایده‌آل چه عددی را نشان می‌دهد؟

ب) ولت‌سنج ایده‌آل چه عددی را نشان می‌دهد؟

ج) پتانسیل نقطه M را به دست آورید.

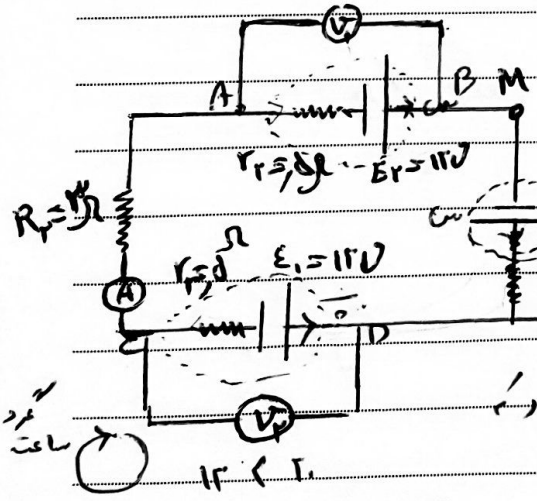

منظور از آمپرسنج ایده‌آل یا ارمانی این است که مقاومت آن صفر است.

ولت‌سنج ایده‌آل (ارمانی) مقاومت آن بی‌نهایت است آن هم در نظر گرفته می‌شود که جریان وارد آن نمی‌شود.

$$I = \frac{20-12}{1+5+2+5+5} = \frac{8}{18} = 1A$$

$$V_A - r_2 I + \mathcal{E}_2 = V_B \rightarrow V_A - 5 + 12 = V_B \rightarrow V_A - V_B = -11.5$$

$$V_C + r_1 I + \mathcal{E}_1 = V_D \rightarrow V_C + 5 + 12 = V_D \rightarrow V_C - V_D = -12.5$$

$$V_M + \mathcal{E}_4 - r_4 I - R_1 I = 0 \rightarrow V_M + 8 - 1 - 3 = 0 \Rightarrow V_M = -4V$$

Subject : Date :

سوال ۳۹ – در مدار شکل روبرو دقت سنج ایده‌آل چند ولت را نشان می‌دهد؟

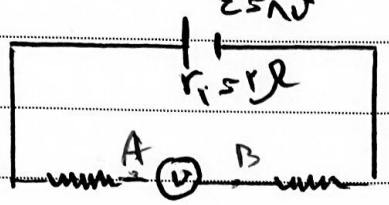

ولت در مدار اصلی قرار گرفته است و ولت سنج ایده‌آل مقاومت خیلی بزرگی دارد، بنابراین از هر قرار جریان را عبور نمی‌دهد. $I=0$

$2I=0$

$RI=0$

$V_A - \varepsilon = V_B$

$V_A - V_B = \varepsilon = 8$ ولت

سوال ۴۰) در مدار مقابل، انرژی پتانسیل الکتریکی یک بار $q=-2\mu C$ هنگام عبور از نقطه A تا B چند میکرو ژول تغییر می‌کند؟

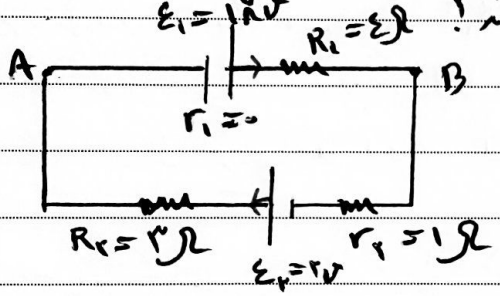

$I = \frac{\varepsilon_2}{8} = 2.5\,A$

$\Delta V = ?$ $\quad \Delta V = \frac{\Delta U}{q}$

$V_A + \varepsilon_1 - R_1 I = V_B$

$V_A + 18 - (6 \times 2.5) = V_B$

$V_B - V_A = 8$ ولت

$A \to B$

$\Delta U = U_B - U_A$

$\Delta V = V_B - V_A$

$\Delta V = \frac{\Delta U}{q} \Rightarrow 8 = \frac{\Delta U}{-2\times10^{-6}}$

$\Delta U = -16 \times 10^{-6}$ ژول $= -16\,\mu J$

منفی انرژی پتانسیل نشان‌دهنده کاهش یافته است.

YAZAR

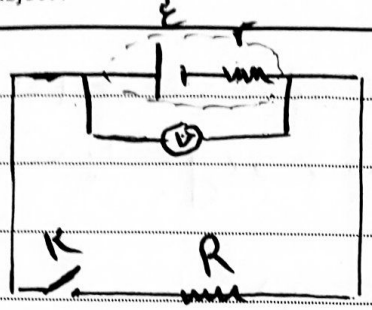

مدار یک حلقه تک باتری:

کمیت متغیر ما: R

جریان مدار برقرار است لذا مقاومت درونی اهمت پتانسیل برای ما ایجاد می‌کند $\Rightarrow V = \varepsilon$

کمیت وصل باشد و جریان مدار برقرار باشد

$I = \frac{\varepsilon}{R+r}$

اختلاف پتانسیل دو سر باتری (هنگامی که در مدار است) $V = \varepsilon - rI$

$V = RI$

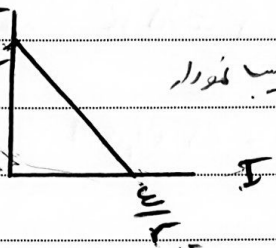

شیب نمودار $= -r$

$V = \varepsilon - rI \xrightarrow{V=0} 0 = \varepsilon - rI \Rightarrow I = \frac{\varepsilon}{r}$

$V = \varepsilon - rI \xrightarrow{I=0} V = \varepsilon$

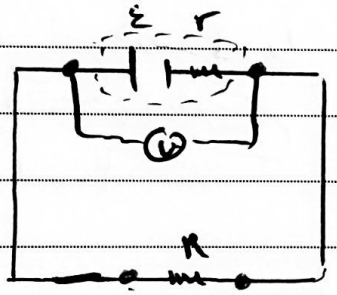

$R = \frac{V}{I} \rightarrow V = RI$

سوال ۴۱) اهت پتانسیل در مقاومت درونی باتری روبرو ۰٫۲۵ ولت ($0.25\ V = 2I$) و اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت ۲٫۵ اهمی برابر ۱٫۲۵ ولت است.

نیروی محرکه (برحسب ولت) و مقاومت درونی باتری (برحسب اهم) را بدست آورید.

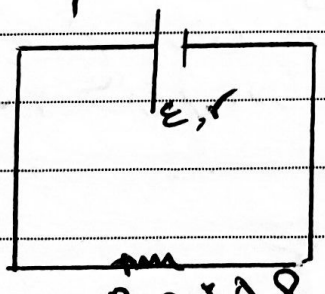

$R = \frac{V}{I} \rightarrow V = RI$

$2I = 0.25\ V$

$RI = 1.25 \xrightarrow{R=2.5\Omega} 2.5I = 1.25 \Rightarrow I = 0.5\ A$

$2\Omega \rightarrow 0.25 \times 2 = 0.5\ V \xrightarrow{I=0.5A} 2I = 0.5\ V$

$I = \frac{\varepsilon}{R+r} \Rightarrow 0.5 = \frac{\varepsilon}{2.5+0.5} \Rightarrow \varepsilon = 1.5\ V$

$V = \varepsilon - rI$

$RI = \varepsilon - rI$

$0.5 \times 2.5 = \varepsilon - 0.5 \times 0.5$

$1.25 = \varepsilon - 0.25$

$\varepsilon = 1.5\ V$

Subject : Date :

سوال ۴۲) در مدار روبرو، ابتدا کلید باز است، در صورتی که کلید بسته شود، اختلاف پتانسیل دو سر مولد چند ولت کاهش می‌یابد؟

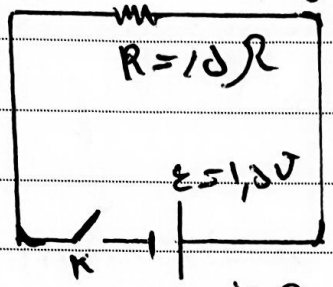

ولت ۱,۵ = ε = V کلید باز است

کلید وصل شد $V = \varepsilon - rI$

$I = \frac{\varepsilon}{R+r} = \frac{1,5}{15+1} = 1,5\ A$

$V = 1,5 - 1 \times 1,5A = 1,5 - 1,5 = 0$ ولت $\Rightarrow \Delta V = V_2 - V_1 = 0 - 1,5 = -1,5\ V$

سوال ۴۳) در یک آزمایش، مداری مطابق شکل بسته می‌شود. هنگامی که کلید باز است، ولت سنج عدد ۹ ولت را نشان می‌دهد و زمانی که کلید بسته است، ولت سنج ۸ ولت و آمپرسنج ۱ آمپر را نشان می‌دهد. مقاومت درونی باتری چند اهم است؟

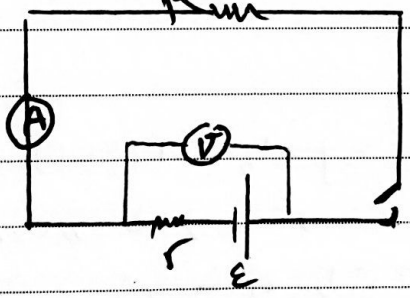

ولت ۹ = ε = V

$V = \varepsilon - rI$

$8 = 9 - r \times 1 \Rightarrow r = 1\Omega$

سوال ۴۴) در مدار شکل مقابل مقاومت درونی باتری 2Ω و نیت $\frac{\varepsilon}{2}$ برابر ۸ ولت است و آمپرسنج جریان ۸ آمپر را نشان می‌دهد. اگر کلید را قطع کنیم ولت سنج چند ولت را نشان می‌دهد؟

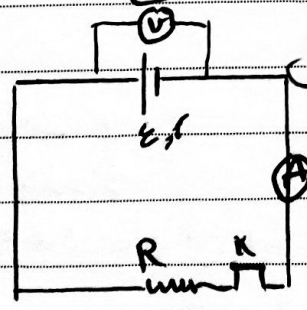

حالت اول کلید وصل و جریان داریم

$I = \frac{\varepsilon}{R+r}$ $V = \varepsilon - rI$ $V = RI$

$\begin{cases} \frac{V}{\varepsilon} = 0,8 \\ I = 1,8 \\ r = 2\Omega \end{cases}$

حالت دوم کلید قطع

$V = \varepsilon = ?$

$V = \varepsilon - rI$

$0,8\varepsilon = \varepsilon - 2 \times 1,8 \Rightarrow 0,2\varepsilon = 3,6 \Rightarrow \varepsilon = 18$ $\quad 8 = 0,8V$

YAZAR

Subject : فیزیک ۲ ادامه جلسه ۳۸ Date :

سوال ۴۵) در مدار روبه رو مقاومت رئوستا را افزایش می دهیم، عددی که ولت سنج و آمپر سنج نشان می دهند چه تغییری می کند؟

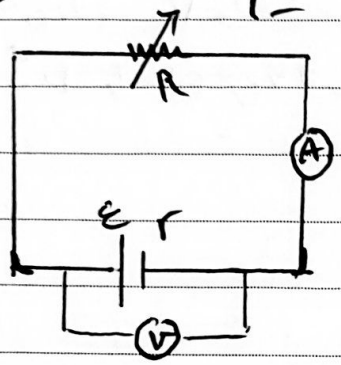

$I = \frac{\varepsilon}{2R + r}$

آمپر سنج عدد کمتری را نشان می دهد

$V = \varepsilon - rI$ ↑ ↓

کاهش می یابد ثابت می ماند

سوال ۴۶) در مدار روبه رو مقاومت رئوستا در مدار قرار دارد که ۲۰Ω است مقاومت رئوستا را چند اهم کاهش دهیم تا ولت سنج $\frac{1}{2}$ مقدار اولیه را نشان دهد؟

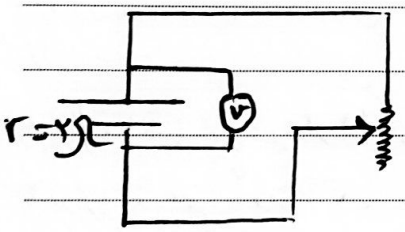

$I_1 = \frac{\varepsilon}{20 + 2} = \frac{\varepsilon}{22}$ $\quad V_1 = \varepsilon - 2I_1$

$V_2 = \varepsilon - 2I_2$

$\frac{1}{2}\left(\varepsilon - 2 \times \frac{\varepsilon}{22}\right) = \varepsilon - 2I_2$

$\frac{1}{2}\varepsilon - \frac{\varepsilon}{22} = \varepsilon - 2I_2$

$2I_2 = \varepsilon - \frac{10\varepsilon}{22} = \frac{12\varepsilon}{22} = \varepsilon - 2I_2 \Rightarrow \frac{\varepsilon}{11} = \varepsilon - 2I_2$

$2I_2 = \frac{6}{11}\varepsilon \Rightarrow I_2 = \frac{3}{11}\varepsilon$ $\quad I_2 = \frac{\varepsilon}{2 + R_2}$

$\frac{3}{11}\varepsilon = \frac{\varepsilon}{2 + R_2} \Rightarrow 11 = 6 + 2R_2$

$R_2 = 5/3\,\Omega$

جلسه ۳۹

سوال ۴۷) در مدار روبه رو مقاومت الکترولیتی رئوستا را از ۲٫۵Ω به ۲٫۵Ω تغییر دهیم عددهای آمپر سنج و ولت سنج نشان می دهند چه تغییری می کنند؟

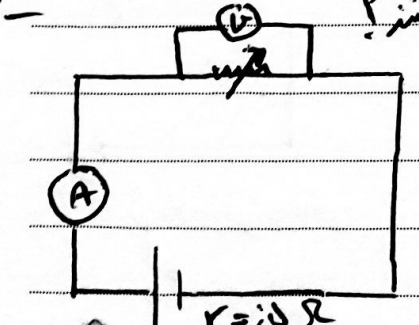

$I_1 = \frac{\varepsilon}{R_1 + r} = \frac{6}{1.5 + 0.5} = 3A$

$I_2 = \frac{6}{3.5 + 0.5} = \frac{3}{2} = 1.5A$

$\Delta I = 1.5 - 3 = -1.5$ ↓

$V_1 = \varepsilon - rI_1 = 6 - 1.5 \times 2 = 3$ ولت

$V_2 = \varepsilon - rI_2 = 6 - 1.5 \times 1.5 = 3.75$

$\Delta V = V_2 - V_1 = 3.75 - 3 = 0.75$ ولت

Subject : Date :

سوال ۴۸) در مدار روبرو در صورتی که مقاومت رئوستا 4Ω باشد عددی که ولت‌سنج ایده‌آل نشان می‌دهد ۱۲ ولت است. وقتی مقاومت رئوستا را به 2Ω می‌رسانیم ولت‌سنج عدد $10V$ را نشان می‌دهد. نیروی محرکه باتری و مقاومت درونی باتری را به دست آورید.

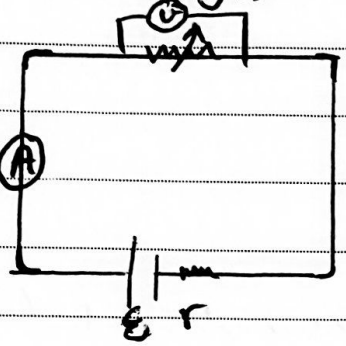

$V = \varepsilon - rI$ $\quad V = RI$

$V_1 = R_1 I_1 \quad 12 = 4\frac{\varepsilon}{r+4}$

$\frac{12}{10} = \frac{4\frac{\varepsilon}{r+4}}{2\frac{\varepsilon}{r+2}} \Rightarrow \frac{6}{5} = \frac{2(r+2)}{(r+4)}$

$6r + 24 = 10r + 20$

$4r = 4 \Rightarrow r = 1\Omega$

$12 = 4\frac{\varepsilon}{1+4} \Rightarrow 12 = \frac{4\varepsilon}{5} \Rightarrow \varepsilon = 15V$

سوال ۴۹) در نمودارهای زیر اختلاف پتانسیل دو سر باتری بر حسب جریان برای دو باتری رسم شده است. در هر مورد از نمودارها ε و r دو باتری را مقایسه کنید.

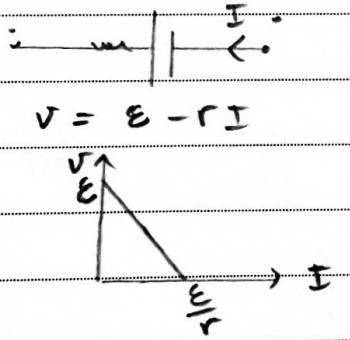

$V = \varepsilon - rI$ $\quad$ اندازه شیب $= r$

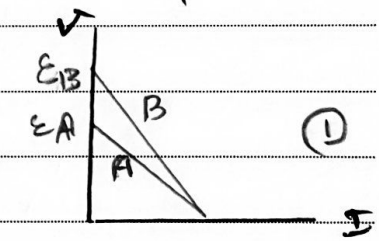

$\varepsilon_B > \varepsilon_A$

اندازه شیب

$r_B > r_A$

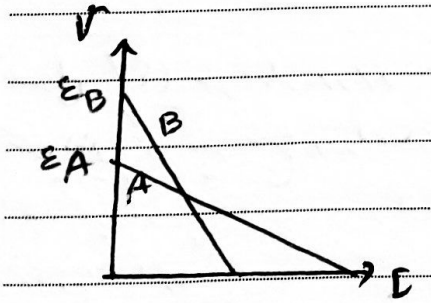

$\varepsilon_B > \varepsilon_A$

$r_B > r_A$

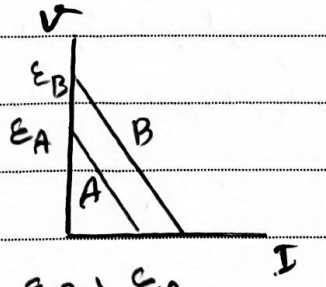

$\varepsilon_B > \varepsilon_A$

$r_A = r_B$

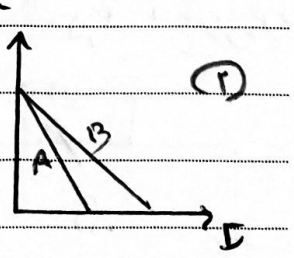

$\varepsilon_A = \varepsilon_B$

$r_A > r_B$

YAZAR

سوال ۴۹) نمودار تغییرات ولتاژ دوسر باتری برحسب شدت جریان عبوری از آن برای دو باتری مختلف در شکل‌های آ - ب نشان داده شده است. توضیح دهید این دو باتری چه شباهت و چه تفاوتی با یکدیگر دارند

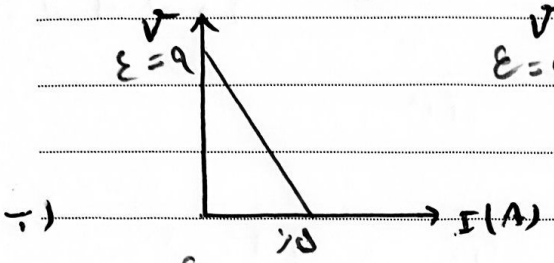

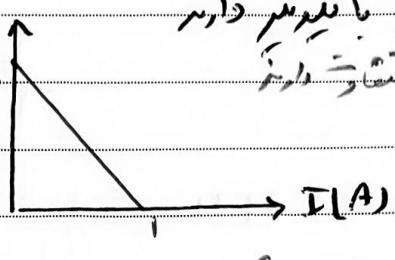

شباهت: ε یکسان

تفاوت: شیب متفاوت دارند

الف) $r = \frac{\varepsilon}{I_{sc}} = \frac{9}{1} = 9\,\Omega$

ب) $r = \frac{\varepsilon}{I_{sc}} = \frac{9}{\frac{9}{2}} = 2\,\Omega$

سوال ۵۰) نمودار تغییرات ولتاژ دوسر مولد برحسب جریان گذرا از آن و گذرد مطابق شکل است. نیروی محرکهٔ مولد و مقاومت درونی آن را به دست آورید.

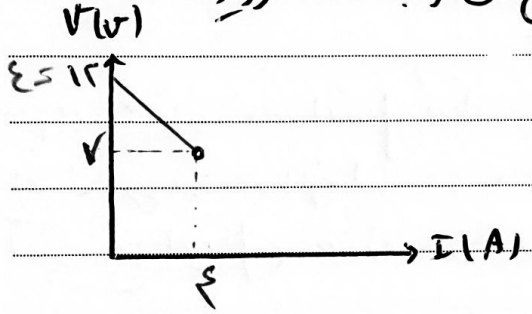

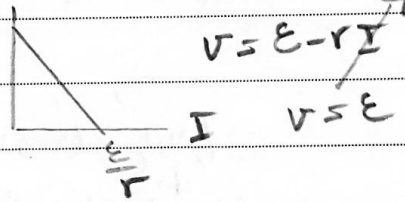

$V = \varepsilon - rI$

$7 = 12 - r(4)$

$4r = 5 \rightarrow r = 5/4 = 1{,}25\,\Omega$

سوال ۵۱) با توجه به نمودار تغییرات ولتاژ دوسر باتری برحسب جریان گذرا از باتری (ی گذرد)، نیروی محرکهٔ باتری و مقاومت درونی آن را به دست آورید.

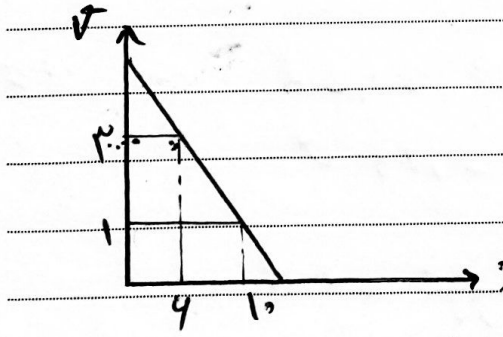

$I = 10 \rightarrow V = 12 \rightarrow 1 = \varepsilon - r(10)$

$I = 6 \rightarrow V = 24 \rightarrow 3 = \varepsilon - r(6)$

$(V = \varepsilon - rI)$

$\begin{cases} 1 = \varepsilon - 10r \\ 3 = \varepsilon - 6r \end{cases} \rightarrow 2 = -6r + 10r$

$2 = 4r \rightarrow r = 0{,}5\,\Omega$

(از ۱) $1 = \varepsilon - 10(0{,}5)$

$\varepsilon = 6$

Subject : Date :

سوال ۵۲) نمودار تغییرات ولتاژ دو سر مولدها A و B برحسب شدت جریانی که از آن می گذرد، مطابق شکل است. مقاومت درونی مولد B چند برابر مقاومت درونی مولد A است؟

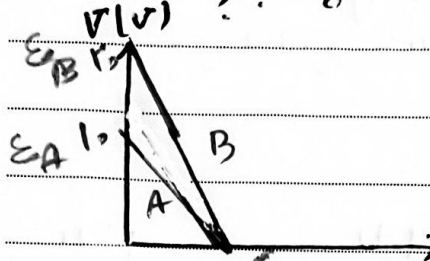

$\frac{\varepsilon_A}{r_A} = \frac{\varepsilon_B}{r_B}$

$\frac{۱۰}{r_A} = \frac{۲۰}{r_B} \rightarrow \frac{r_B}{r_A} = \frac{۲۰}{۱۰} = ۲$

اتصال کوتاه

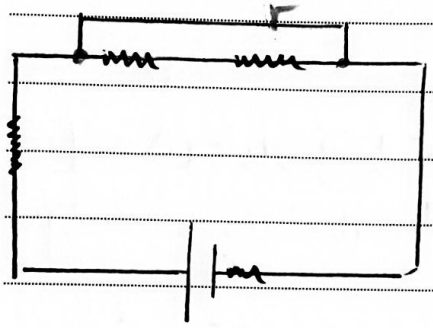

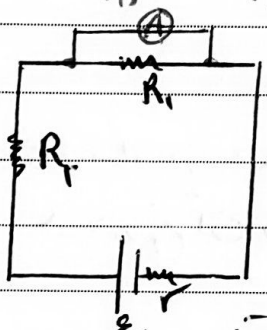

سیم بدون مقاومت در اتصال کوتاه بعلت صفر بودن اختلاف پتانسیل دو سر آن، جریان از مقاومت عبور نمیکند (حذف مقاومت) و مدار را اتصال کوتاه میکند. سیم بدون مقاومت و سیم بدون مقاومت فرقی ندارند

سوال ۶۰) در مدار روبرو، لامپ L یک لامپ ۱۲V-۲۴W است. در صورتی که کلید باز شود، اختلاف پتانسیل دو سر مولد چند ولت کاهش می یابد؟

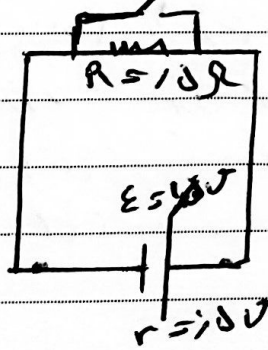

اختلاف پتانسیل منبع $V = \varepsilon - rI$

کلید باز:

$I = \frac{\varepsilon}{r+R} \rightarrow I = \frac{۱۵}{۱۵+۱۵} = ۱,۵A$

$V_1 = ۱,۵ - ۱۵(۱,۵) = ۱۲,۵V$

کلید بسته

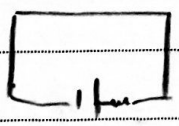

$I = \frac{\varepsilon}{r+۲۰} = \frac{۱۵}{۱۵} = ۲A$

$V_2 = \varepsilon - rI = ۱۵ - ۱۵ \times ۲ = ۰$

$\Delta V = V_2 - V_1 = ۰ - ۱۲,۵ = -۱۲,۵$ کاهش

Subject : ادامه جلسه ۳۹ فیزیک Date :

دیدگاه ریاضی ← دانستن این مبحث برای مجری لازم است.

مدار ← باتری نشان مصرف کننده داشته باشد.

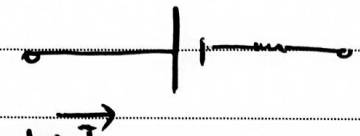

مدار

$V = \varepsilon + rI$

راه شیب

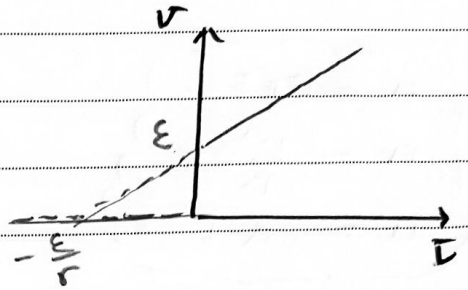

$I = 0 \rightarrow V = \varepsilon$

$V = 0 \rightarrow I = -\frac{\varepsilon}{r}$

جلسه ۴۰ فیزیک ۲

توان خروجی یا الکتریکی

یک جزء مداری که اختلاف پتانسیل بین دو سر آن برقرار است.

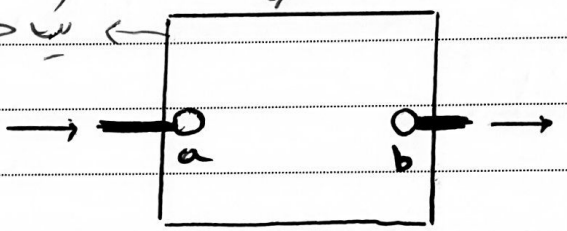

این جزء می تواند بقیه مدار انرژی بدهد مانند باتری

یا اینکه از بقیه مدار انرژی بگیرد مانند مقاومت

فرض می کنیم بار q در مدت زمان t از پایانه a به b برود.

$P = \frac{W}{t} = \frac{q\Delta V}{t} = I\Delta V$

توان الکتریکی (آهنگ انجام کار)

این جزء به بقیه مدار انرژی می دهد ⇐ اگر $P > 0$

می گیرد ⇐ اگر $P < 0$

لذا برای باتری مثبت و برای مقاومت منفی بدست می آید.

$P = I\Delta V$

ولت = آمپر × وات

توان الکتریکی مصرفی در یک مقاومت

$R = \frac{V}{I} \rightarrow I = \frac{V}{R}$

$P = IV$

$P = \frac{V^2}{R}$

$V = RI$

$P = I^2R$

YAZAR

Subject : Date :

انرژی الکتریکی مصرفی در یک مقاومت:

$P = \frac{U}{t} \rightarrow U = P \cdot t$

$U = VIt$

$U = \frac{V^2}{R} t$

$U = RI^2 t$

سال ۹۱) وقتی دو سر یک بخاری برقی را به اختلاف پتانسیل $220\ V$ وصل کنیم جریان $10\ A$ از آن می‌گذرد.

الف) توان این بخاری چقدر است؟

$P = V \cdot I = 220 \times 10 = 2200\ W = 2.2\ kW$

ب) اگر این بخاری به مدت ۳ ساعت در روز کار کند و قیمت برق مصرفی به ازای هر کیلووات ساعت ۵۰ تومان باشد، قیمت برق مصرفی این بخاری چقدر است؟

$U = P \cdot t$

$kW \cdot h$

$U = P \cdot t = 2.2 (3 \times 30) = 198\ kWh$

$198 \times 50 = 9900$ تومان قیمت

$1\ kWh \longrightarrow ?\ J$

$1000 \times 3600 = 3.6 \times 10^6\ J$

$1\ kWh \xrightarrow{\times 3.6 \times 10^6} J$

سوال ۹۲) در مدار روبرو انرژی الکتریکی مصرفی مقاومت R در مدت $5\ s$ چند ژول است؟

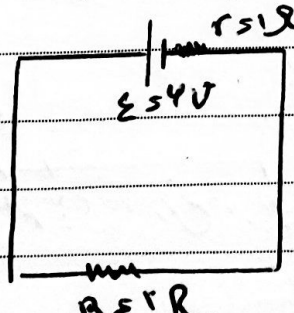

$U = Pt$

$P = VI$

$P = RI^2$ ✓

$P = \frac{V^2}{R}$

$I = \frac{\varepsilon}{R+2} = \frac{4}{2+1} = 1\ A$

$U = RI^2 t = 2 \times 1 \times 5 = 10\ J$

Subject : ادامه جلسه ۴۵ فیزیک ۲ Date :

سوال ۴۳) در یک مقاومت R اهمی جریان الکتریکی ثابتی عبور کرده و در نتیجه با عبور ۲۰۰ کولن الکتریسیته، ۴۰۰ ژول گرما تولید شده است. جریان عبور این مقدار الکتریسیته چند آمپر است؟

$R = \Omega$ $\quad U = PT$

$q = 200\ C$ $\quad P = VI$

$U = 400\ J$ $\quad P = RI^2$ ✓ $\quad U = RI^2T$

$T = ?$ $\quad P = \frac{V^2}{R}$ $\quad U = R(\frac{q}{t})^2 T$

$= R\frac{q^2}{t^2}T$ ✓

$U = R\frac{q^2}{t} = 4 \times \frac{200^2}{t} = 400$

$t = \frac{4 \times 40000}{400} = 40\ s$

سوال ۴۴) نمودار $I-V$ برای دو رسانای A و B مطابق شکل مقابل است. در یک ولتاژ یکسان (V) توان مصرفی در رسانای A چند برابر رسانای B خواهد بود؟

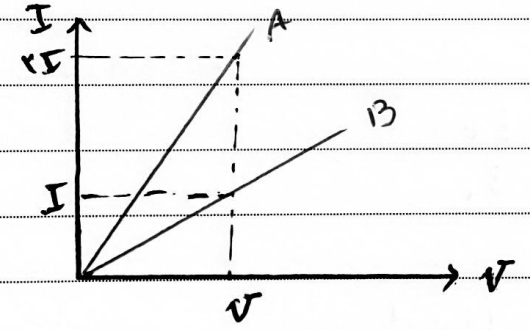

$P = VI$ ✓

$P = \frac{V^2}{R}$

$P = RI^2$

$\frac{P_A}{P_B} = \frac{V_A}{V_B} \times \frac{I_A}{I_B} = \frac{2I}{I} = 2$

سوال ۴۵) توان مصرفی در مقاومت R بر حسب جریان‌های مختلف گذرا از مقاومت گذشته در نمودار رسم شده است. مقاومت R را به دست آورید.

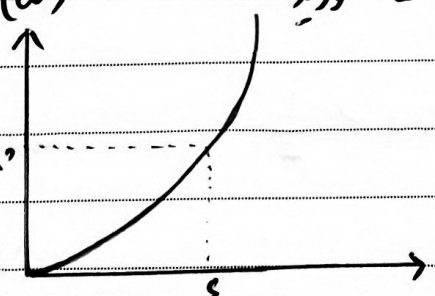

$P = VI$

$P = \frac{V^2}{R}$

$P = RI^2$ ✓

$480 = R \times 16 \Rightarrow R = \frac{480}{16} = 30\ \Omega$

می‌دانیم $P = RI^2$ معادله یک سهمی است.

Subject : Date :

سوال ۷۴) از یک مقاومت R اهمی جریان I می‌گذرد. هرگاه با تغییر ولتاژ، جریان این مقاومت را A افزایش دهیم، توان مصرفی ۲۰ وات تغییر می‌کند. جریان I را به دست آورید. (تأثیر گرما بر تغییر مقاومت صرف نظر کنید)

$P = RI^2 \xrightarrow{\text{حالت اول}} P = 2I^2$

حالت دوم $\longrightarrow P + 20 = 2(I+1)^2$

$P + 20 = 2I^2 + 4I + 2$

$P + 20 - P = 2I^2 + 4I + 2 - 2I^2$

$20 = 4I + 2 \longrightarrow I = \frac{18}{4} = 4.5\ A$

جلسه ۱۴ فیزیک ۲

روابط مقایسه‌ای توان

$P = VI \longrightarrow \frac{P_2}{P_1} = \frac{V_2}{V_1} \times \frac{I_2}{I_1}$

$P = RI^2 \longrightarrow \frac{P_2}{P_1} = \frac{R_2}{R_1} \times \left(\frac{I_2}{I_1}\right)^2$

$P = \frac{V^2}{R} \longrightarrow \frac{P_2}{P_1} = \left(\frac{V_2}{V_1}\right)^2 \times \frac{R_1}{R_2}$

یادآوری: $R = \rho \frac{L}{A}$

$\frac{R_2}{R_1} = \frac{\rho_2}{\rho_1} \times \frac{L_2}{L_1} \times \frac{A_1}{A_2}$

سوال) اگر اختلاف پتانسیل دو سر یک مقاومت دو برابر شود توان چند برابر می‌شود؟ (تأثیر دما بر مقاومت صرف نظر کنید)

$\frac{P_2}{P_1} = \left(\frac{V_2}{V_1}\right)^2 \times \frac{R_2}{R_1} = \left(\frac{2V_1}{V_1}\right)^2 = 4$

$R = \frac{V}{I} \longrightarrow \frac{R_2}{R_1} = \frac{2V_1}{I_1}$

$\frac{P_2}{P_1} = \left(\frac{V_2}{V_1}\right)\left(\frac{I_2}{I_1}\right) = \frac{2V_1}{V_1} \times \frac{I_1}{I_1} = 2$